

SOLNA TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2020-03-24
meddelad i
Solna

Mål nr: B 2985-19

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

JULIA Veronica Lindh, 19961002-8962
Kungshamra 31 Lgh 1204
170 70 Solna

Offentlig försvarare:

Advokat Daniel Marcus
Stockholms ADVOKATTEAM AB
Wennerbergsgatan 10, 5 tr
112 58 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Alexandra Bittner
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250
171 24 Solna

Målsägande

Soran Ismail
Åsögatan 161 Lgh 1301
116 32 Stockholm

Målsägandebiträde:

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

Målsägandebiträde genom substitution:

Advokat Sebastian de Ciutiis
Epsilon Advokatbyrå AB
Västmannagatan 1, 3 tr.
111 24 Stockholm

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1356	Sundbybergsvägen 5	08-561 658 40		måndag - fredag
171 26 Solna		E-post: solnatingsratt.avd4@dom.se		08:00-16:30
		www.solnatingsratt.domstol.se		

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Grovt förtal, 5 kap 2 § brottsbalken i sin lydelse före 1 januari 2018
2017-09-01 -- 2017-11-30

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 50 om 50 kr

Skadestånd

Julia Lindh ska betala skadestånd till Soran Ismail med 55 200 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 december 2017 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Johan Eriksson får ersättning av staten med 34 878 kr. Av beloppet avser 25 974 kr arbete, 1 928 kr tidsspillan och 6 976 kr mervärdesskatt.
  2. Daniel Marcus får ersättning av staten med 53 031 kr. Av beloppet avser 39 663 kr arbete, 2 249 kr tidsspillan, 513 kr utlägg och 10 606 kr mervärdesskatt.
  3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN M.M.**Yrkande om ansvar för brott**

Åklagaren har yrkat att Julia Lindh ska dömas för **grovt förtal** enligt 5 kap. 2 § brottsbalken i dess lydelse före den 1 januari 2018 enligt följande gärningspåstående:

”Julia Lindh har pekat ut Soran Ismail som brottslig genom att uppge att han utsatt henne för sexuella övergrepp under ett års tid. Det hände under hösten 2017 på okänd plats i riket, genom ett inlägg på Facebook. Uppgifterna som lämnades var sådana att de kunde förväntas utsätta Soran Ismail för andras missaktning.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom inlägget avsett mycket allvarlig brottslighet, fått stor spridning samt lett till stor skada i Soran Ismails privata liv och yrkesverksamhet.

Julia Lindh begick gärningen med uppsåt.”

Soran Ismail, som angett brottet till åtal, har biträtt åtalet i tingsrätten.

Skadeståndskrav

I anslutning till åtalet har Soran Ismail yrkat att tingsrätten ska ålägga Julia Lindh att till honom betala skadestånd med 113 650 kr, varav 100 000 kr avser ersättning för kränkning och 13 650 kr ersättning för sveda och värk i form av psykiskt lidande. På beloppet yrkas ränta enligt 6 § räntelagen från i första hand den 27 oktober 2017, i andra hand den 1 december 2017 och sista hand dagen för delgivning av stämning i målet (den 5 november 2019).

Julia Lindhs inställning

Julia Lindh har bestritt straffansvar. Hon har även bestritt skadeståndskravet. Räkna från dagen för delgivning av stämning i målet har vitsordats i och för sig. I övrigt har inga vitsordanden i och för sig gjorts av någon del av skadeståndsyrkandet.

Julia Lindh har medgett att det var hon som publicerade inlägget i Facebookgruppen. Hon har invänt att hon inte haft uppsåt att sprida meddelandet på ett sådant sätt att det är förtalsgrundande och i övrigt anfört att det under alla förhållanden varit försvarligt att göra så. Dessutom har hon hävdats att uppgiften är sann eller att hon i vart fall haft skälig grund för den.

DOMSKÄL**Vilken utredning som har lagts fram**

På åklagarens begäran har målsägandeförhör hållits med Soran Ismail. Julia Lindh har hörts med anledning av åtalet.

Viss skriftlig bevisning har åberopats av åklagaren respektive målsäganden. Till att börja med har en skärmdump från Facebook lagts fram, utvisande det inlägg som avses i åtalet. Därutöver har inlägg på Twitter åberopats. Soran Ismail har dessutom åberopat två läkarintyg avseende sitt psykiska mående.

Julia Lindh har åberopat artiklar i Dagens Nyheter respektive tidskriften Café rörande Soran Ismail, utdrag från Wikipedia rörande Twitter samt artikel från tidskriften PC för alla avseende hemliga Facebookgrupper.

Vad som har framkommit genom utredningen*Allmän bakgrund*

Soran Ismail är bl.a. komiker och skribent. Han är en offentlig och välkänd person i Sverige.

Soran Ismail och Julia Lindh hade under en period med början år 2015 en relation. Soran Ismail har beskrivit relationen som ömsesidig, vänskaplig och sexuell, men inte som en parrelation. Soran Ismail har uppgett att relationen rann ut i sanden under 2017 eftersom han inte hade tid att träffas de gånger Julia Lindh då kontaktade honom. Julia Lindh har beskrivit att deras relation upphörde hösten 2016.

Julia Lindh har uppgett att de träffades ett antal gånger men har inte lämnat någon närmare beskrivning av karaktären på deras relation och deras möten annat än att Soran Ismail utsatte henne för saker mot hennes vilja, nämligen sexuella övergrepp och hot. Vad de påstådda sexuella övergreppen bestått i har Julia Lindh inte konkretiserat i tingsrätten, bara angett att hon redogjort för övergreppen i polisförhör med anledning av den polisanmälan hon gjorde mot Soran Ismail.

Någon gång under hösten 2017, antagligen i slutet av oktober, gjorde Julia Lindh ett inlägg i en hemlig Facebookgrupp benämnd "Äppelknyckarna". I inlägget uppgav Julia Lindh att hon avsåg att göra en polisanmälan mot Soran Ismail efter att han enligt Julia Lindh utsatt henne för sexuella övergrepp i ett års tid under perioden 2015 – 2016.

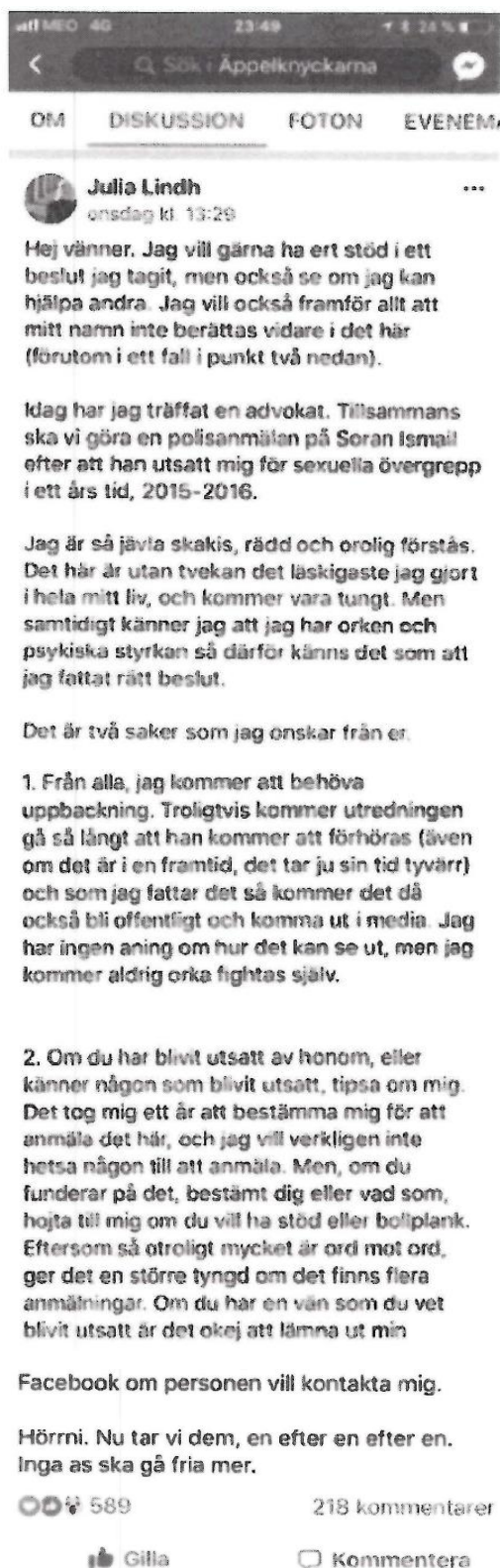
Inlägget i dess helhet finns intaget på nästföljande sida.

SOLNA TINGSRÄTT

DOM
2020-03-24

B 2985-19

Avdelning 4

Julia Lindhs inlägg i Facebookgruppen "Äppelknyckarna"

Julia Lindhs uppgifter om hur och varför hon gjorde Facebookinlägget

Julia Lindh har i tingsrätten uppgett att hon hade två huvudsakliga skäl för att göra inlägget i Facebookgruppen och där publicera namnet på Soran Ismail. Ett skäl var att söka stöd för egen del eftersom hon inte visste hur processen går till och då hon kände sig ensam i den. Ett annat skäl var att hon sen tidigare hade hört talas om att andra personer hade varit utsatta för samma sak och därför tänkte att om det fanns andra i gruppen som hade varit utsatta av just Soran Ismail så kunde de hjälpa och stötta varandra.

Hon hade samma dag som hon skrev inlägget träffat en advokat och berättat om sina upplevelser. Denne upplyste henne om att det som hon hade blivit utsatt för kunde vara brottsligt. Advokaten hjälpte henne därför att göra en polisanmälan.

Facebookgruppen Äppelknyckarna hade enligt Julia Lindh som syfte att stötta och backa upp personer som varit utsatta för sexuella övergrepp av män. Det var en hemlig grupp som för deltagande förutsatte att man blev särskilt inbjuden till gruppen av en annan medlem. Det fanns enligt Julia Lindh strikta regler för vem som bjöds in och den som bjöd in en ny medlem gick i god för personen och att det var en riktig person som stod bakom Facebookkontot.

I gruppen gällde enligt Julia Lindh uttryckliga regler om att man inte utanför gruppen fick sprida information som lämnades där och att man heller inte fick göra skärmdumpar av inlägg. Den som man trodde spred information utanför gruppen kunde uteslutas. Hon vet inte hur många som var medlemmar i gruppen men det var en liten grupp. Som hon uppfattade det reagerade så gott som alla medlemmar på inlägget som hon publicerade om Soran Ismail. Det borde därför ha varit omkring 600 medlemmar i gruppen.

Hon har senare gjort inlägg på Twitter där hon berört anmälan. Men hon har aldrig namngett eller pekat ut Soran Ismail där. Tvärtom resonerade hon i ett

Twitterinlägg i maj 2019 kring att hon tidigare hade övervägt att peka ut honom men inte gjorde det. När hon namngav Soran Ismail i den hemliga Facebookgruppen var hon av uppfattningen att det inte var ett offentliggörande av uppgiften.

Soran Ismails uppgifter om hur han drabbats

Under hösten 2016 fick Soran Ismail via en vän veta att en person i slutna sociala medier hade spritt uppgifter om att denne haft en sexuell relation med honom innefattande vissa rollspel som för personen skulle ha känts fel efteråt.

Ett visst datum hösten 2017, som kan ha varit den 27 oktober 2017, nåddes han av att det i media spreds information om att han skulle ha polisanmälts av flera kvinnor för sexuella övergrepp. Han blev bland annat kontaktad av en journalist och ombedd att kommentera sådana uppgifter. Dessförinnan hade viss spridning av uppgifter om honom förekommit i sociala medier.

Han mådde jättedåligt av de uppgifter som florerade och sökte hjälp av psykiater och fick mediciner för att kunna stå ut. Han har haft allvarliga sömnproblem, ångest och drabbats psykiskt även på andra sätt. Värst var det fram till dess att han fick komma på polisförhör, men även därefter har han mått dåligt.

Att det var Julia Lindh som hade anmält honom fick han veta först när han våren 2018 var på polisförhör. Kort tid efter hans förhör lades förundersökningen ner. Utöver Julia Lindh har ytterligare två kvinnor polisanmält honom för sexuella övergrepp. Även de utredningarna har lagts ner.

Han har till följd av uthängningen av honom fått utstå mycket hat och missaktning och han har t.ex. fått däckerna till sin bil uppskurna tre gånger. Den har också förstört hans karriär och han har inte kunnat arbeta sedan dess.

Även före hösten 2017 hade han haft kontakt med psykiatrin innefattande bl.a. förskrivning av antidepressiv medicin. Det har dock visat sig att det då rörde sig om en outredd ADHD-diagnos och att han alltså hade fått fel diagnos och medicin.

Tidpunkten för publiceringen av Facebookinlägget

Målsägandebiträdet har sakframställningsvis i tiden placerat publiceringen av inlägget i den hemliga Facebookgruppen till fredagen den 27 oktober 2017, eller möjligen ett par dagar dessförinnan. Julia Lindh har förklarat sig vara osäker på den närmare tidpunkten men förklarat att det möjligen kan ha varit veckan dessförinnan.

Bedömningen av skuld

Bestämmelserna om förtal och hur tingsrätten gör sin prövning

Av bestämmelserna om förtal (5 kap. 1 § brottsbalken) framgår att en person ska dömas för förtal om han eller hon pekar ut en annan person som brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller på annat sätt lämnar en uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning.

Den som gjort detta ska dock inte dömas för brott om han eller hon var skyldig att uttala sig, eller om det med hänsyn till omständigheterna var försvarligt att lämna uppgift i saken. Om den som lämnade uppgiften var skyldig att göra det eller det annars var försvarligt ska den tilltalade ändå inte dömas för brott om denne visar att uppgiften var sann eller att denne haft skälig grund för dem.

Tingsrätten ska först pröva om Julia Lindh genom sitt inlägg i den hemliga Facebookgruppen pekat ut Soran Ismail som brottslig (vilket är det som åklagaren påstått i gärningspåståendet). Om så är fallet ska tingsrätten ta ställning till om hon var skyldig att uttala sig eller om det med hänsyn till omständigheterna var försvarligt att lämna uppgift i saken. I samband med dessa bedömningar måste

tingsrätten också ta ställning till vad som invänts kring Julia Lindhs uppsåt till spridningen. Om tingsrätten finner att Julia Lindh vare sig var skyldig att lämna uppgiften eller det annars varit försvarligt av henne att göra det ska Julia Lindh dömas för förtal. Tingsrätten har då inte anledning att pröva om det hon uppgett är sant eller om hon haft skälig grund för uppgiften. Det är bara om tingsrätten finner att hon var skyldig att uttala sig eller om det annars varit försvarligt som den prövningen ska göras.

Har Julia Lindh pekat ut Soran Ismail som brottslig och därmed utsatt honom för andras missaktning?

Frågan om uppgiften var sådan att den var ägnad att utsätta målsäganden för andras missaktning görs utifrån en objektiv bedömning av uppgiften i sig, dvs. att den *typiskt sett* var sådan. Vid den bedömningen saknar det betydelse vilka närmare bevekelsegrunder som den tilltalade haft för att lämna uppgiften. För övrigt är straffbestämmelsen konstruerad så att redan ett utpekande av någon som brottslig är tillräckligt för straffbarhet utan att domstolen behöver närmare gå in på en bedömning av om den var ägnad att utsätta målsäganden för andras missaktning. Det har att göra med att ett utpekande av någon som brottslig i sig anses innebära ett utsättande för andras missaktning. Mot bakgrund av att åklagaren särskilt angett i gärningspåståendet att uppgiftslämnandet var ägnat att utsätta Soran Ismail för andras missaktning finner tingsrätten ändå anledning att särskilt ta ställning även till den frågan.

I åklagarens gärningsbeskrivning ligger ett påstående om att Julia Lindh pekat ut Soran Ismail som brottslig i sitt beteende, nämligen genom att hävda att han utsatt henne för sexuella övergrepp under ett års tid.

Det råder inget tvivel om att ett påstående om att någon begått sexuella övergrepp under ett års tid innefattar ett utpekande av personen som brottslig i den mening

som avses i 5 kap. 1 § brottsbalken. Uppgiften var sådan att den var *ägnad* att utsätta Soran Ismail för andras missaktning.

Julia Lindh har alltså genom inlägget i Facebookgruppen lämnat en uppgift som i sig kan grunda ansvar för förtal.

Hade Julia Lindh en skyldighet att uttala sig?

Det har uppenbart inte funnits någon skyldighet för Julia Lindh att i en Facebookgrupp uttala sig om Soran Ismail och huruvida han begått sexuella övergrepp. Det har inte heller hävdats från försvarets sida att Julia Lindh haft en sådan skyldighet.

Var det försvarligt av Julia Lindh att lämna uppgiften i Facebookgruppen?

När det gäller kravet på försvarlighet ska det göras en avvägning mellan å ena sidan skyddet mot kränkande uttalanden och å andra sidan den yttrandefrihet som råder i det svenska samhället. Vid försvarlighetsbedömningen rörande en viss lämnad uppgift måste beaktas att den vidsträckta yttrandefriheten är grundvalen för ett demokratiskt samhällsskick. Det måste finnas utrymme för den politiska debatten. Också andra samhällsrelaterade, kulturella och vetenskapliga frågor måste få ventileras, även om enskilda personer i viss mån skulle angripas i denna diskussion (Se Bäcklund m.fl., Kommentaren till 5 kap. 1 § brottsbalken [uppdaterad avseende lagstiftning per den 1 juli 2019, Zeteo, Digitalt ISBN 9789139301790]).

Vid försvarlighetsbedömningen måste domstolen också ta hänsyn till hur och när uppgiftslämnandet har skett. Det som är försvarligt att säga i en förtrolig krets kan vara oförsvarligt att prata om i ett större sällskap. Medan det kan vara försvarligt att öppet tala om aktuella brottmålsdomar kan det vara oförsvarligt att diskutera äldre sådana (se Jareborg m.fl., Brotten mot person och förmögenhetsbrotten, andra upplagan., Iustus förlag 2015, s. 99 f.).

Försvarlighetsprövningen ska göras utifrån en tänkt förutsättning om att uppgiften är sann, oavsett om den verkligen är det eller ej. Om – men bara om – tingsrätten finner att den tilltalade var skyldig att uttala sig eller det varit försvarligt att lämna uppgiften ska tingsrätten – i ett andra steg – pröva om uppgiften var sann eller om den tilltalade hade skälig grund för den. Det är den tilltalade som har bevisbördan för att uppgiften var sann eller att den tilltalade hade skälig grund för uppgiften.

Julia Lindh har förklarat sitt agerande med att hon ville söka stöd för egen del och att hon ville stötta andra personer i gruppen för det fall de också hade varit utsatta för övergrepp av just Soran Ismail.

Självfallet har det stått Julia Lindh fritt att i Facebookgruppen och också på andra ställen berätta om vad hon har varit med om och upplevt. Att för andra beskriva en händelse där man blivit utsatt för övergrepp eller annan kränkande behandling är inte straffbart. Det som kan göra det straffbart är att i sammanhanget peka ut en annan person som gärningsman. Det är alltså publiceringen av namnet eller utpekandet av denne som kan göra agerandet straffbart som förtal, inte berättelsen som sådan.

Enligt tingsrättens mening hade Julia Lindh utan tvekan kunnat inhämta stöd från andra personer utan att för den skulle peka ut Soran Ismail. En spekulativ publicering av hans namn i syfte att få reda på om någon annan måhända också hade varit utsatt kan inte heller anses försvarlig i den mening som avses i straffbestämmelsen om förtal.

De uppgifter som Julia Lindh i Facebookgruppen lämnat om Soran Ismail innehåller inga som helst närmare uppgifter om vad hon varit med om. Läsaren kan inte utifrån inlägget själv dra några slutsatser om det som hon påstår att Soran Ismail gjort är brottsligt. I stället är det ett rent, rakt och onyanserat utpekande av Soran Ismail som en brottslig person.

Det kan konstateras att det inlägg som Julia Lindh la ut i Facebookgruppen uppenbarligen skärmdumpades av någon och lämnades vidare utanför gruppen. Det kan ifrågasättas i vilken utsträckning Julia Lindh närmare kunnat förutse en sådan vidare spridning. Detta särskilt mot bakgrund av vad hon själv berättat om att gruppen var hemlig och att det fanns strikta regler för medlemmarna i gruppen. Å andra sidan har hon uppenbart haft ett direkt uppsåt till spridning av uppgiften bland de åtminstone omkring 600 medlemmarna inom den hemliga Facebookgruppen. Det måste också ha framstått som självklart för henne att det i alla fall fanns en risk för en viss spridning utanför gruppen med tanke på Soran Ismails ställning som en offentlig person och då hon rimligen inte var personligen bekant med alla omkring 600 medlemmarna i gruppen.

Vid försvarlighetsbedömningen utgår tingsrätten ändå försiktigtvis från en spridning av uppgiften bland uppskattningsvis 600 medlemmar i Facebookgruppen. Redan en sådan spridning utgör en grupp vida överstigande en sådan förtrolig krets av personer inom vilken det ofta är försvarligt att dela med sig av denna typ av uppgift.

Det är inte utrett om det var uppgiften som Julia Lindh la ut i Facebookgruppen som ledde till att Soran Ismail på olika sätt – om än inte med namn – pekades ut i media (däribland i Dagens Nyheter den 27 oktober 2017, se av försvaret ingiven artikel). Inte heller är det utrett att det finns ett direkt samband mellan just Julia Lindhs uppgiftslämnande i Facebookgruppen och Soran Ismails fulla lidande till följd av uppmärksamheten i media och på andra ställen.

Tingsrätten vill också peka på att Soran Ismails ställning inte var sådan att det av det skälet skulle ha varit försvarligt att peka ut honom som brottslig på detta sätt.

Tingsrätten kan inte heller se någon annan omständighet som skulle göra agerandet försvarligt.

Julia Lindh ska dömas för förtal

Eftersom tingsrätten funnit att det inte varit försvarligt av Julia Lindh att lämna uppgiften om Soran Ismail i Facebookgruppen ska det inte göras någon ytterligare prövning i skuldfrågan. Tingsrätten ska alltså inte pröva om Julia Lindh visat att uppgiften var sann eller om hon haft skälig grund för den.

Det innebär att Julia Lindh ska dömas för förtal.

Utgör gärningen grovt förtal?

Frågan är om gärningen utgör grovt förtal eller förtal av normalgraden.

Vad som utgör grovt förtal regleras i 5 kap. 2 § brottsbalken. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen med hänsyn till uppgiftens innehåll eller sättet för eller omfattningen av spridningen eller annars var ägnad att medföra allvarlig skada.

Bestämmelsen ändrades per den 1 januari 2018 (SFS 2017:1136). Vid tidpunkten för den hävdade gärningen gällde alltså en äldre lydelse av straffbestämmelsen. Den materiella ändringen i bestämmelsens lydelse var att det i straffbestämmelsen uttryckligen angavs att det vid bedömningen av om brottet är grovt även ska särskilt beaktas på vilket sätt uppgiften spridits. Någon ändring i sak var dock inte avsedd och omständigheten kunde beaktas vid gradindelningen även före ändringen (se prop. 2016/17:222 s. 68 f.).

I gärningspåståendet har det angetts att gärningen bör bedömas som grovt förtal eftersom inlägget avsett mycket allvarlig brottslighet, fått stor spridning samt lett till stor skada i Soran Ismails privata liv och yrkesverksamhet.

Uppgiften som Julia Lindh lämnat om Soran Ismail avser ett påstående om att han begått ett mycket allvarligt och stigmatiserande brott. Spridningen av inlägget har nått åtminstone omkring 600 personer i Facebookgruppen. Det rör sig om en så stor spridning att det är relevant för rubriceringen av gärningen.

Soran Ismail är en offentlig och mycket känd person. Uppgiftslämnandet i sig har därför varit *ägnat* att medföra allvarlig skada såväl på Soran Ismails psykiska mående som hans karriär.

När det gäller frågan om den av Julia Lindh lämnade uppgiften – som angetts i gärningspåståendet – verkligen lett till lett till stor skada i Soran Ismails privata liv och yrkesverksamhet gör tingsrätten följande bedömning.

Försvaret har lagt fram utredning i form av främst en artikel publicerad i Dagens Nyheter den 27 oktober 2017. Av artikeln framgår att det vid den tidpunkten fanns uppgifter om andra anmälningar mot en specifik känd komiker (som parterna synes vara överens om avser Soran Ismail) om sexuella övergrepp. Det anges att tre olika personer hade polisanmält honom. Artikeln publicerades i princip samtidigt eller möjligen några dagar efter den tidpunkt då Julia Lindh publicerade inlägget i Facebookgruppen. Mot bakgrund härav kan det inte anses styrkt i målet att skadan på Soran Ismails psykiska mående och hans karriär fullt ut är en effekt av Julia Lindhs inlägg.

Sammantaget är gärningen ändå att bedöma som grovt förtal.

Påföljd

Julia Lindh är 23 år gammal. Hösten 2017 – då förtalsgärningen begicks – fyllde hon 21 år. Hon är tidigare ostraffad och lever under ordnade förhållanden.

Hon döms nu för grovt förtal genom att vid ett tillfälle ha lagt ut ett inlägg i en Facebookgrupp med uppgift om att Soran Ismail skulle ha utsatt henne för sexuella övergrepp under ett års tid.

Det saknas särskild anledning att befara att Julia Lindh kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Påföljden kan därför stanna vid en villkorlig dom. Särskilda skäl mot att förena påföljden med dagsböter finns inte. Antalet dagsböter bestäms till 50.

Skadestånd

Kränkningersättning

Genom gärningen har Julia Lindh allvarligt kränkt Soran Ismail på sådant sätt att det berättigar honom till skadeståndersättning enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen.

I 5 kap. 6 § skadeståndslagen anges att skadestånd med anledning av kränkning bestäms efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art och varaktighet, varvid det särskilt ska beaktas bl.a. om handlingen varit ägnad att väcka allmän uppmärksamhet.

Det som ska ersättas är den kränkning, dvs. den momentana upplevelse som den angripne *typiskt sett* drabbas av på grund av den kränkande handlingen, inte efterföljande lidande eller andra upplevelser eller verkningar av det brottsliga angreppet. Ersättningen avser att kompensera känslor som handlingen har framkallat, såsom rädsla, förnedring, skam och liknande som inte tar sig sådana medicinska uttryck att det föreligger en personskada. Ersättningen ska bidra till att den drabbade får upprättelse för den kränkande handlingen och därmed återställa självrespekt och självkänsla hos den drabbade (Se NJA 2018 s. 1083).

När det gäller kränkningers ersättning vid förtalsbrott kan viss vägledning för ersättningens bestämmande hämtas genom en jämförelse med de ersättningar för kränkning som brukar utgå vid andra typer av brott. Den omedelbara kränkning som ett förtalsbrott innefattar får i allmänhet anses vara mindre än vad som är fallet vid exempelvis grova sexualbrott eller allvarliga angrepp på liv eller hälsa. Vad som förutom förtalsbrottets art kan vara särskilt försvårande vid förtalsbrott är den spridning som uppgifterna fått. Också riskerna för att tilltro fästs vid uppgifterna liksom möjligheterna att tillbakavisa dem måste beaktas (Se NJA 2003 s. 567).

Det är alltså den objektiva kränkningen av Soran Ismail som Julia Lindhs gärning inneburit som ska ersättas i denna del. Genom att i Facebookgruppen lämna uppgiften om att Soran Ismail utsatt henne för sexuella övergrepp har hon spritt denna direkt till i vart fall omkring 600 personer. Uppenbarligen har uppgifter från gruppen sedan även i viss utsträckning spritts vidare utanför gruppen.

Soran Ismail har genom sitt målsägandebiträde sakframställningsvis gjort gällande att publiceringen i Facebookgruppen gjordes den 27 oktober 2017 eller möjligen ett par dagar dessförinnan. Av en av försvaret ingiven artikel publicerad i Dagens Nyheter just den 27 oktober 2017 framgår att det då publicerades uppgifter om att den kände komikern (som parterna synes ense om avser Soran Ismail) hade polisanmälts av tre olika kvinnor för sexuella övergrepp. Vid bedömning av kränkningers ersättning går det därför inte att dra slutsatsen att det var Julia Lindhs publicering i den hemliga Facebookgruppen som medförde merparten av spridningen i samhället av uppgifterna om Soran Ismail.

Mot bakgrund av det anförda och med beaktande av att utpekandet av Soran Ismail inte åtföljts av några som helst konkreta uppgifter om de påstådda sexuella övergreppen finner tingsrätten att skälig ersättning för kränkning uppgår till 50 000 kr.

Ersättning för sveda och värk

Av bestämmelserna i 2 kap. 1 § och 5 kap. 1 § skadeståndslagen följer att den som uppsåtligen vållar personskada ska ersätta skadan. Skadestånd för personskada omfattar ersättning för bl.a. fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk). Ersättning för sveda och värk utgår under den akuta sjukdomstiden till följd av den skadevållande handlingen.

Ersättning för sveda och värk i form av psykiskt lidande omfattar t.ex. ångest, sömn- och koncentrationssvårigheter och depressiva reaktioner. För att ersättning för sveda och värk ska utgå krävs det i allmänhet att den skadade varit sjukskriven eller att det har varit uppenbart att det funnits en akut sjuktid och att besvären ur medicinsk synpunkt hade motiverat sjukskrivning.

Soran Ismail har till grund för sitt yrkande om skadestånd för sveda och värk anført att han haft ett psykiskt lidande till följd av gärningen som motsvarar en akut sjuktid om 21 veckor från den 27 oktober 2017 – den 6 april 2018.

Det är den som begär skadestånd som ska styrka de omständigheter som åberopas till stöd för att skadestånd ska utgå. Soran Ismail ska alltså styrka att hans hävdade psykiska lidande är en följd av Julia Lindhs utpekande av honom i Facebookgruppen.

Till stöd för påståendet om sitt lidande har han åberopat intyg från psykolog och psykiater samt själv lämnat uppgifter om sitt mående sedan hösten 2017.

Tingsrätten finner att Soran Ismail styrkt att han till följd av de uppgifter som under hösten 2017 kom ut i traditionella och sociala medier sammantaget orsakade honom ett psykiskt lidande som väl motsvarar den begärda ersättningen. Frågan är om det kan anses styrkt att Julia Lindh orsakat hela detta psykiska lidande.

Som tingsrätten redan berört i fråga om bedömning av kränkingsersättningen hade det runt den 27 oktober 2017 uppenbarligen spridits flera olika uppgifter om att Soran Ismail skulle ha begått sexuella övergrepp mot olika personer. Det går inte att utifrån den framlagda utredningen dra slutsatsen att det huvudsakligen skulle ha varit Julia Lindhs namnpublicering i Facebookgruppen som orsakade Soran Ismails psykiska lidande.

Det låter sig inte göras att i målet bedöma vilket närmare psykiska lidande Julia Lindhs publicering i Facebookgruppen – övriga spridda uppgifter förutan – orsakat Soran Ismail. Att förtalsgärningen i sig orsakat psykiskt lidande framstår dock som klart.

Utifrån uppgifterna i en artikel i tidskriften Café som återopats av försvaret kan för övrigt inte den slutsatsen dras att Soran Ismails mående redan före gärningen skulle ha varit sådant att han inte drabbats av ersättningsgillt psykiskt lidande till följd av förtalsgärningen.

Tingsrätten finner att Soran Ismail sammantaget styrkt en rätt till skälig ersättning för sveda och värk genom psykiskt lidande motsvarande en akut sjuktid om två månader. Det innebär att Julia Lindh ska ersätta Soran Ismail för sveda och värk med 5 200 kr (se Trafikskadenämndens cirkulär nr 2-2020).

Ränta

Ränta vid skadestånd på grund av uppsåtligt brott ska enligt 4 § femte stycket räntelagen utgå från dagen för gärningen.

Tingsrätten har bedömt att Julia Lindh begått grovt förtal mot Soran Ismail genom att vid en tidpunkt under hösten 2017 lägga ut ett inlägg på Facebook. Det ligger nära till hands att anta att publiceringen skedde den 27 oktober 2017 eller någon dag dessförinnan. Någon säkrare uppgift om datumet för publicering har dock inte lagts

fram. Att det skedde före den 1 december 2017 framstår dock som klart mot bakgrund av de uppgifter som parterna lämnat. Försiktigtvis finner tingsrätten därför att ränta ska utgå från den 1 december 2017.

Avgift till brottsofferfonden

Eftersom det ingår fängelse i straffskalan för grovt förtal ska Julia Lindh betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden med 800 kr.

Ersättningsfrågor

När det gäller ersättning till målsägandebiträdet kan tingsrätten konstatera att målsäganden har en något annorlunda roll i ett mål om grovt förtal än i andra måltyper där målsägandebiträde förordnats. Talan från åklagarens sida förs enbart utifrån vad som är påkallat från allmän synpunkt (jfr 5 kap. 3 § brottsbalken) samtidigt som utgångspunkten är att en målsägande annars själv har att föra talan om straffansvar för förtalsbrott. Det medför att ett målsägandebiträde i mål om förtalsbrott typiskt sett torde ha större anledning att vidta åtgärder under processen för att tillvarata målsägandens intressen. Målsägandebiträdet har också i detta fall varit tydligt aktiv i fråga om skuld vid sidan och utöver vad åklagaren lagt fram. Härtill kommer att reglerna om förtalsbrott och formen för prövningen av skuld och skadestånd för förtalsbrott är mer komplexa än många andra brottstyper. Det har därför funnits anledning för målsägandebiträdet att lägga ner mer arbete än vad som annars ofta är påkallat. Den av Johan Eriksson yrkade ersättningen är mot bakgrund av det anförda tveklöst skälig.

Mot bakgrund av det anförda rörande måltypens komplexitet och formerna för prövningen framstår även den av försvararen begärda ersättningen som skälig.

Julia Lindh, som för närvarande är sjukskriven från studier, saknar egentliga inkomster. Kostnaderna för såväl målsägandebiträdet som den offentliga försvararen ska därför stanna på staten.

Förordnande om bestående sekretess

Vid huvudförhandlingen har vissa uppgifter om Soran Ismails hälsotillstånd lagts fram bakom stängda dörrar, däribland har uppgifter ur ingivet läkarintyg, aktbilaga 19, föredragits. Sekretessen för dessa uppgifter ska bestå i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Överklagande senast den 14 april 2020, ställs till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten.

Mattias Möller

I avgörandet har rådmannen Mattias Möller samt nämndemännen Dan Lundvall, Abdulcelil Aldur och Ewa Brånin deltagit.

Rätten är enig vad gäller domslutet i alla delar. Nämndemannen Ewa Brånin är dock av en annan uppfattning vad gäller hur tingsrätten ska pröva Julia Lindhs skuld. Hennes avvikande mening redovisas på de följande sidorna.

Avvikande mening rörande prövningen av skuld

Nämndemannen **Ewa Brånin** anmäler en avvikande mening kring hur tingsrätten domskälsvis ska bedöma skuldfrågan och anför följande.

Jag delar majoritetens bedömning av hur Julia Lindh spridit meddelandet och att hon i meddelandet har pekat ut Soran Ismail som brottslig genom att uppge att han utsatt henne för sexuella övergrepp under ett års tid. Jag instämmer också i att uppgiften som lämnades i sig var sådan att den var ägnad att utsätta Soran Ismail för andras missaktning. Jag instämmer också i att Julia Lindh inte var skyldig att lämna uppgiften.

Enligt min mening är det inte styrkt att Julia Lindh insåg att det fanns en risk för att uppgifterna skulle komma att spridas utanför Facebookgruppen. Jag tar fasta på vad Julia Lindh uppgett om att det i reglerna för den hemliga Facebookgruppen angavs att man inte fick sprida uppgifter utanför gruppen och inte heller ta skärmdumpar. Härtill kommer vad som framgår av senare inlägg av henne på Twitter som ger stöd för att hon trott att hon inte pekade ut Soran Ismail utanför gruppen.

Vid bedömningen av försvarligheten instämmer jag i och för sig med majoriteten att spridning av en sådan uppgift inom en Facebookgrupp bestående av omkring 600 personer inte utgör ett lämnande av uppgiften inom en förtrolig grupp. Det saknar dock inte betydelse vid bedömningen av försvarligheten att de andra personer som var medlemmar i Facebookgruppen – såvitt kan bedömas – torde ha likartad bakgrund och liknande intressen i sakfrågan som Julia Lindh. De torde alltså ha haft en tydlig samhörighet sinsemellan.

Det är inte styrkt annat än att Julia Lindh med uppgiftslämnandet avsåg att hämta stöd hos andra inom Facebookgruppen samt att erbjuda stöd till andra som möjligen skulle kunnat ha varit utsatta för samma sak av Soran Ismail.

Vid en samlad bedömning utifrån de av Julia Lindh lämnade uppgifterna finner jag att det i den mening som avses i 5 kap. 1 § brottsbalken var försvarligt av Julia Lindh att lämna uppgiften i den hemliga Facebookgruppen och att alltså där peka ut Soran Ismail för att ha förgripit sig sexuellt på henne.

Eftersom jag kommit fram till att det var försvarligt av Julia Lindh att lämna uppgiften har jag anledning att också gå in och pröva frågan om Julia Lindh visat att uppgiften om sexuella övergrepp var sann eller om hon i vart fall hade skälig grund för uppgiften. Det är Julia Lindh som har bevisbördan i denna del.

Jag kan konstatera att det inte förts någon egentlig bevisning i fråga om uppgiften som Julia Lindh lämnade var sann. Julia Lindh har överhuvudtaget inte beskrivit vad de hävdade sexuella övergreppen skulle ha bestått i. Vad hon berättat i polisförhör i den nedlagda förundersökningen har inte heller lagts fram för tingsrätten.

Enbart Julia Lindhs beskrivning i tingsrätten om att hon blivit utsatt för övergrepp av Soran Ismail och uppgiften om att hon har berättat om den saken i polisförhör i kombination med innehållet i Facebookinlägget utgör inte tillräcklig utredning för att kunna konstatera att uppgiften var sann.

Julia Lindh behöver dock inte visa att uppgiften är sann. Det räcker att hon visar att hon hade skälig grund för uppgiften. Bedömningen som ska göras är om hon på *objektiva grunder* haft skälig grund för uppgiften. Frågan huruvida Julia Lindh själv *ansett* att hon hade blivit utsatt för sexuella övergrepp medför i sig alltså inte att hon hade skälig grund för att lämna uppgiften om Soran Ismail. Hon måste också *i målet* visa att hon hade skälig grund för att uppgiften var sann.

Det handlar i detta fall om ett påstående om mycket allvarlig brottslighet med stort inslag av stigma. I sådana fall bör det uppställas särskilda krav på underlaget för bedömningen (jfr NJA 1987 s. 285, II).

De uppgifter som Julia Lindh lämnat i tingsrätten och i Facebookinlägget är som redan konstaterats inte konkretiserade. Den allmänna beskrivningen av att Soran Ismail skulle ha utsatt henne för sexuella övergrepp kan inte ens i kombination med det förhållandet att hon gjort en polisanmälan och förhörts av polisen räcka för att Julia Lindh ska anses ha *visat* att hon ens hade skälig grund för uppgifterna.

Jag kommer därför till samma slutsats som majoriteten om att Julia Lindh begått ett förtalsbrott mot Soran Ismail.

Jag delar i övrigt majoritetens bedömning i frågorna om rubricering, påföljdsval, straffmätning och skadestånd. Även i övriga frågor i målet är jag överens med majoriteten.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.